

נהדרה

אורות של אמונה לדרך החיים

החדתא

מלוקט מדברות
קדשו ותורתו של
האדמו"ר רבי דוד חי
אביחצירא שליט"א

גיליון טז

פרשת מטות מסעי תשפ"ו

פניני דעת לנתיבות חיי היום

גואלים את העולם - סוד לימוד התורה וניצוץ משה רבנו שבכל יהודי

להמתיק את הצירופים מכוח האותיות
בכוחו של הלימוד המתחבר לענות התורה, להביא גאולה פשוטה כמשמעה ולהציל מגזירות. בספר דגל **מחנה אפרים** (פרשת אמור ד"ה אמור) מובא בשם **הבעל שם טוב הקדוש** ע"ה כי מפי הקדוש ברוך הוא יוצאות אותיות להתנהג העולם, וכשחן יורדות הן מצטרפות לפי המקבילים, לעיתים לטובה ולעיתים להיפך חלילה. אך צדיק שהוא חכם, יכול על ידי תפלתו ולימודו להפוך את הצירופים. מן המילה מת להפוך ל-תם, ומן המילה נגע לעשות נעם. זהו סוד האומר דבר בשם אומרו, שהוא מחזיר את האותיות למקורן בעולם העליון בצירופים של אמת וחיים, ובכך הוא גואל את העולם.

לשחרר את ניצוץ משה רבנו מהגלות
כדי לזכות להשגה עליה, זו, עליו לדעת כי לכל יהודי יש שייכות פנימית לתורה מכוחו של משה רבנו. בתקינו זוהר (תיקון סט דף קיב ע"א) מובא כי התפשטות נשמת משה היא בכל דור ובכל חכם שמתעסק בתורה. וכן כתב בשלח הקדוש (מסכת שבתות תורה אור) שנשמת משה מתפשטת בשישים ריבוא, ולכן אמרו חז"ל בתלמוד (שבת ק"א ע"ב) משה שפיר קאמרת, כלומר אתה אומר יפה מכוח ניצוץ משה שבך. והוסיף **בחסד לאברהם** (מעין בנהר יח) שמשה רבנו כלל את כל שישים ריבוא הנשמות והפירושים שבתורה.

אולם, אם האדם לומד ואינו מצליח להבין את דברי התורה, הרי זה משום שניצוץ משה רבנו שבו שרוי בגלות (ממבאר בתקינו זוהר הקדמה א"ע). שכן מי שנכשל בעבירות, שערי דעת נעלים בפניו ומלאכי חבלה מבבלים את מחשבתו (וזהו רעיון מהימנ פרשת נשא דף קכ"ג ע"א). על כן הנצח לזה היא, כפי שמביא הרה"ק בעל **בני יששכר** ע"ה (חודש תמוז אב מאמר ג' אות יב) ובספרו **אגרא דפרקא** (אות יב), **שהאדם ירהר בתשובה קודם הלימוד, יתמרמר בליבו על גלות השכינה, ועל ידי תפלתו יעורר גאולה לאותו ניצוץ קדוש שבקרב, ואז יזכה להבין דברי תורה לאשורם ולהאיר את נשמתו.**

הוראה למעשה:

ההכנה ללימוד התורה חשובה לא פחות מהלימוד עצמו. בטרם נפתח את הספר ונצלול אל תוך הלימוד, נעזור לרגע קט. נזכיר לעצמנו כי אנו ניגשים כעת להתחבר לאותיות החיות שבזרא עולם נותן לנו ממש ברגע זה. נבקש סליחה על מעשינו כדי לנקות את הלב, ונמזכר מעומק נפשנו על גלות השכינה ועל אורך הגלות המסתירה את אור פניו. מתוך שברון לב זה נתפלל להשם יתברך שיאיר את עינינו בתורתו, ישחרר את ניצוץ משה רבנו שבתוכנו מכל המניעות, ויזכה אותנו להבין את הדברים לאמתותם ולהאיר גאולה וישועה לעולם כולו.

לפגוש את נותן התורה בכל יום מחדש
כאשר יהודי רכון על ספרו וזוהר בתורה, עלולה שגרת ההרגל להטעותו ולגרום לו לחשוב כי הוא עוסק בדברים שנמסרו אי אז לדורות עברו בלבד. אך פנימיות התורה מגלה לנו שלימוד התורה הוא מפגש חי ופועם עם בורא עולם ממש, מפגש שבכוחו לגאול את העולם כולו מן ההסתר. חז"ל מלמדים אותנו (מגילה טו, א) כי כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם. משמעות הדבר בעומק היא, שהאומר האמיתי של התורה הוא הקדוש ברוך הוא, וכאשר אדם לומד וזוכר כי הקדוש ברוך הוא נותן התורה בכל רגע ורגע, הרי שהוא מביא גאולה.

על כך כתב **השל"ה הקדוש** ע"ה (תולדות אדם בית ה) בשם ספר **הדרת קודש**, לבאר מדוע בברכת התורה אנו פותחים בלשון עבר **אֲשֶׁר בָּרַךְ בְּנוֹ**, ומסיימים בלשון הווה **נֹתֵן הַתּוֹרָה**. הסיבה לכך היא שנתנת התורה מתחדשת בכל יום. על הפסוק במעמד הר סיני (דברים ה' יט) **קוֹל דָּוִל וְלֹא יָסַף**, מתרגם אונקלוס וְלֹא פָּסַק, כלומר הקול ההוא לא פסק מעולם. הוא כלול בכות, ולפי התעוררות התחושים ומדרגות הנשמות שבכל דור, חכמי ישראל מוציאים את אותו הקול מן הכוח אל הפועל. נמצא שהמעין אינו פוסק, והקדוש ברוך הוא נותן התורה בכל עת ובכל שעה.

חידושי ההלכה וחידושי הבריאה

השפעה נצחית זו באה לידי ביטוי בדברי המדרש (בראשית רבה סד ד) כי אין כל יום ויום שאין הקדוש ברוך הוא מחדש הלכה בבית דין של מעלה. הרה"ק בעל **אוהב ישראל** ע"ה (פרשת תולדות ד"ה נקב) מוסיף בזה ביאור נפלא על מה שאנו אומרים בתפילה ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. ידוע כי הקדוש ברוך הוא ברא את העולם באוריינות (מבואר בזהר הקדוש פרשת בראשית כד ע"ב). ומכיוון שבראית העולם הייתה על ידי התורה, הרי שחידוש הבריאה בכל יום נעשה על ידי חידוש ההלכות של הצדיקים העוסקים בתורה לשמה באברה ובירא, אשר השם יתברך מופיע להם שכל זך לחדש הלכות, ובוה מתחדש מעשה בראשית.

וכאשר הלימוד מודע לכך וזוכר את השם, הלימוד שלו מרוסם ומגלה את מלכותו יתברך לדעת כי ה' אחד ושמו אחד. זוהי עיקר הגאולה, לגאול את העולם מההסתר. ונכלית זו תגיע לשלמותה בבריאת משיח צדקנו, כפי שפסק הרמב"ם (הלכות מלכים פרק יב הלכות ד' ה) שלא נתאוו החכמים והנביאים ימות המשיח אלא כדי שיהיו פנויים בתורה ותכמתה, וישנו דעת בוראם ככתוב (ישעיהו יט) **כִּי מִלֵּאָה הִאָּרֶץ יִדְּעָה אֶת ה' כְּמִים לַיִם מְכִיסִים**.

בצל האמונה פרקי חיזוק לחיים של רוגע ושלווה

שער השמים - סוד ההתגלות והקשר לאבינו שבשמים מזמן הבית ועד לעקבתא דמשיחא

החיבור החי שאינו פוסק

בימים אלו, ימי בין המצרים, אנו מתאבלים על חורבן בית מקדשו ועל הריחוק ממבוא העולם. לעיתים עשויה להתנבב ללב תחושה של יתמות חלילה, כאילו הצינור המחבר בינינו לבין קונו נגדע. אולם גדולי הדורות וצדיקי החסידות מגלים לנו סוד נפלא, הקשר מעולם לא ניתק, הוא רק שינה את לבושו. מה שהחל בראייה מוחשית בבית הראשון, עבר לשמייה בבית השני, וירד והתלבש בתוך הספרים הקדושים ותורתו הנצחית בגלות. הבנת המסלול הזה מעניקה לנו נחמה עצומה וכוח אדיר להתחבר לאור השם דווקא מתוך חשכת הגלות.

בית המקדש כצוואר המחבר

הרה"ק בעל **שם משמאל** ע"ה (בספרו לפרשת וישן שנת תרע"ג, בשם אביו הרה"ק בעל אבני נזר ע"ה) מבאר כי בית המקדש הוא מקום חיבורם של בני ישראל לאביהם שבשמים. ולכן נקרא בית המקדש צוואר, כפי שנאמר (שיר השירים ד' ד) **כַּמְנֵדֶל דְּרִיז צִנָּאָרָךְ**, לפי שהוא ממוצע ומחבר בין העולם העליון לעולם התחתון. בדיוק כמו הצוואר שמחבר בין הראש לגוף. על דרך זו הוסיף גם הרה"ק בעל **שפת אמת** ע"ה (מבוארו לפרשת וישן שנת תרנ"ד ד"ה במדרש) כי כשם שהצוואר מחבר את הגוף אל הראש, כך נתחברו בני ישראל בכוח המקדש אל אביהם שבשמים.

מקום קדוש זה שימש כעין צינור המקשר בינינו לבורא העולם באופן תמידי ובלתי נפסק. בבית המקדש ובמשכן הייתה חיבתם של ישראל להקדוש ברוך הוא כשמתחת חתן וכלה, וכמובא במדרש (שמות רבה ג' ה) על הפסוק (שיר השירים ג' א) **צִנָּאָרָךְ וְרִאָּנָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלָּךְ שְׁלֹמֹה בְּעֶטְרָה שְׁעִטְרָה לֹא אָמְרוּ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וְבְיוֹם שְׁמֹחַת לְבֹו**. שואל המדרש אימתי נאמר הפסוק הזה, ועל כך משיב ביום שעמד המשכן, שהייתה שמחה גדולה בישראל שהקדוש ברוך הוא שורה אצלם. וכן אמרו עוד במדרש (במדבר רבה י"ב) שבים חתונתו זה אוהל מועד, וביום שמחת ליבו זה בית העולמים. ומניין לאוהל מועד שחיתונין היו, דכתיב (במדבר ז' א) **בְּיוֹם כָּלוֹת מֹשֶׁה לְהָקִים אֶת הַמִּשְׁכָּן**, המילה כלות נכתבה חסר כתיב כָּלַת, ללמדנו כיומא דעלת כלתא לענא, יום שבו הכלה נכנסת לחופתה.

בית ראשון ומדרגת עין רואה

התגלות עצומה זו הגיעה לשיאה בימי בית המקדש הראשון, אז הייתה השראת השכינה בהתגלות מלאה של בחינת עין רואה. ישראל היו רואים עין בעין כיצד שורה השכינה בתוכם. מכוח השראת השכינה זכו בני ישראל שתתגלה בהם נבואה, וזכרון הגדול היה עוד בחושן משפט על ליבו ושואל באורים ותומים כדת מה לעשות. ברוח קדשו ראה והבין הכהן את התשובה דרך האותיות המאירות של החושן, וגילוי זה היה המקדש הישיר בין השמיים ושמי השמיים לבני ישראל.

בית שני ומדרגת איון שומעת

אולם, הארה נשגבה זו נמשכה רק בתקופת בית המקדש הראשון. מאז חורבנו נחסרה מאיתנו מדרגת ההתגלות של עין רואה. בבית השני הייתה השראת השכינה נסתרת, לא זכינו להתגלות הנבואה וגם בטלו האורים ותומים. חז"ל מלמדים אותנו בגמרא (יומא כא ב) כי אלו חמישה דברים שהיו בין מקדש ראשון למקדש שני, ואלו הן: ארון וכוורת וברוכים, אש, ושכינה, ורוח הקדוש, ואורים ותומים. מתוך כך הצטמצם הצינור המקשר בינינו לאבינו שבשמים, וההתגלות ירדה למדרגת איון שומעת. ישראל המשך בעמוד הבא

והלך לפניך צדקך - סוד ההפקדה האישית של האדם לחיי הנצח

הפרקליטים שאנו בונים במו ידינו

לעיתים קרובות מזהרים האדם ביום המחר, ומחפשים מנוח לנפשו לקראת השעה שבה ייפרד מן העולם הזה ויעלה ליתן דין וחשבון. מתוך כך, נוטה האדם להתענות במחשבה כי בניו אחריו יעשו לטובת נשמתו, יתרמו צדקות, ויקדישו שיעורי תורה לעילוי נשמות הטהורות. אולם מרגע ההפך חיים על מילה לט אמת נוקבת ומעוררת, הפרקליט הטוב ביותר, האהוב הנאמן שלא יעזוב את האדם לעולם, הוא אותו המעשה הטוב שהוא עושה במו ידיו ומהותו שלו בעוד נשמתו בגופו. אהבת אבות לבנים היא עצומה, אך את השלילות האמיתית של תיקון הנפש אין להפקיד בידי אחרים.

הצוואה המוחלטת לחמישה חלקים

מעשה באדם עשיר אחד שבא לפני הגר"צ החפץ חיים ע"ה, וביקש את עזרתו של רבנו בעריכת צוואה מפורטת עבור בניו. לאותו עשיר היו ארבעה בנים, והוא ביקש לחלק את כל ממונו ורכושו הרב לחמישה חלקים שווים. תוכניתו הייתה להעניק לכל אחד מארבעת בניו חלק אחד, ואילו את החלק החמישי והאחרון ציווה כי בניו יתרמו לצדקה ולהחזקת הישיבה הקדושה. כדי שהתורה שילמדו בה תעמוד לעילוי נשמתו לאחר פטירתו.

למה להשאיר לאחרים את מלאכתך

כששמע החפץ חיים ע"ה את דברי העשיר, פנה אליו בעדינות ושאלו מדוע הוא חפץ שאחרים ילמדו לעילוי נשמתו, ולמה שלא יעשה זאת הוא בעצמו. המשיך רבנו והסביר לו כי הוא הדין גם לעניין החזקת התורה. מדוע להמתיך שהבנים יתרמו מן העיזבון לאחר אריכות ימים ושנים, מוטב כי הוא עצמו ייתן מהונו לצדקה ולהחזקת תורה עירו בחייו. שכן על כך נאמר (ישעיה נ"ח) וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקָךְ, שהצדקה שהאדם נוהג בעצמו היא הכוללת לפניו ומפלטת לו דרך מאירת בעולם העליון.

המלווים האמיתיים של האדם

על היסוד הנפלא הזה דרש החפץ חיים ע"ה (בספרו אהבת חסד חלק ב' פרק ד') כי את העניין העמוק הזה רמזה לנו התורה הקדושה בפרשת

נשא, שם נאמר הפסוק (במדבר ה') וְאִישׁ אֶת קִדְשׁוֹ לֹא יִקְוֶה אִישׁ אֶשֶׁר יִתֵּן לְכֶנֶן לֹא יִהְיֶה. ביאר רבנו שכל איש ואיש, מכל פעולותיו ועמלו שעשה בעולם הזה לא יישאר לו לבסוף מאומה, ורק ענייני הקדושה שקיים בגופו בעודו בחייו, כגון מצוות ציצית ותפילין וכל שאר המצוות שזכה לקיים, המה יהיו לו לנצח ויישארו איתו בחבורתו. שכן בוודאי נברא מכל מצווה ומצווה מלאך קדוש, שהוא משמש לו כפרקליט ומליץ יושר בשמי מרום.

הידידים הנפרדים בעת הדוחק

דבר זה עומד בניגוד גמור ליצר הרע ולכל כוחותיו, המדמים עצמם לאדם כאוהבים ומתחברים עמו לפי שעה, אך בעת דחקו של אדם המה נפרדים מעליו, ולא עוד אלא שהם באמת שונאי הגדולים ביותר, שעלים למרום ומקטרגים עליו ליטול חייו ממנו. ואפילו בני ביתו של האדם, שהם אוהביו האמיתיים בכל לב, גם הם לא יישארו אתו בתמידות. שכן לאחר שילוו אותו בכבי ובמספד אל בית עולמו, ייפרדו איש איש למקומו ולעסקיו, והוא לא יראה אותם עוד עד לעת תחיית המתים.

נצא אפוא שמי שיהיה אתו בחברותו תמיד, אלו הם רק קדשיו שלו, התורה, הצדקות והמצוות שפעל בעצמו. המה רעיו, אוהביו ופרקליטיו הנאמנים להלץ עליו לטובה לפני אדון הכל. והוה שאמר הכתוב ואיש את קדשיו לו יהיו, ועל כן צריך האדם להרבות אוהבים כאלו בחייו ולהתרועע אתם בתמידות, אחרי שהם אוהביו לנצח נצחים.

נקודה לחיים:

הלימוד העובד מתוררת של החפץ חיים קורא לנו לוותר על מנוחת הנפש וההרגל, לא לדחות דברים ליום מחר ולא לסמוך על פעולות של אחרים. כאשר מזדמנת לידנו מצווה, עשיית חסד, או זכות גדולה להחזקת תורה, נחטוף אותה מיד בשמחה ובמאור פנים. נזכור תמיד כי המועת שאנו מפרשים לצדקה והשעות שאנו מקדישים לקדושה במו ידינו, הם הפיקדון היחיד והבטוח שילווה אותנו תמיד, יגן עלינו מכל רע, ויבנה לנו חיי נצח מרוממים ומפוארים.

העין והאוזן.

כעין דברים אלו ממש פירש גם הרמק"ל בעל ההפלאה ע"ה (בהקדמתו פתח וז"ל אות ז'), שדע מה למעלה ממך בא לומר הבט כמה מעלות עליונתו היו למעלה ממך בעבר, עין רואה שהם הנביאים ואזן שומעת שהם המשתמשים בבת קול. ועתה בגלות, ראה שכל מעשיך בספר נכתבים, משום עת לעשות לה' התיירו לכתוב את התורה שבעל פה בספר, כדי שלא ישתכחו מעשה המצוות על מכונם.

אור התורה המגשר את החשיכה

בדרך נוספת ופלאית ניתן לבאר מהלך זה של ירידת ההתגלויות לאורך הדורות. תקופת הזמן שבה האצורה מדרגת עין רואה היא זמן חיבורי של הוזהר הקדוש, שכן מצונו רבות בזהר שהתגשם השתמשו בלשון תא חזי (באורא). לאחר מכן, בתקופת האמוראים וחיבורי הגמרא, האצורה מדרגת אוזן שומעת, ולכן לשון הגמרא התדירה היא תא שקע (באורא ושמע). אף לבסוף באה תקופת הגלות הארוכה שבה וכל מעשיך בספר נכתבין, מגדל הסתר אנו כבר לא רואים ולא שומעים בעצמנו, אולם התורה הכתובה מאירה את הלב.

כפי שביאר מרגא הבעל שם טוב הקדוש ע"ה את דברי הגמרא (תענית ה. ב.) שיעקב אבינו לא מת. בכל המדרגות הרוחניות תיתכן בחינת מיתה שהיא נפילה ממדרגה אחת לאחרת, אבל בחינת עיקב הרומזת על התורה הקדושה, כנאמר (מכ"א ז') תתן אֶמֶת לַעֲיָקֵב, היא בחינת לא מת, שכן בתורה אין שום נפילה. הספק הוא מקור החשיכה, והתורה היא מקור הארת הפנים, כפי שאנו אומרים בתפילת עמידה כי באור פניך נתת לנו ה' אֱלֹהֵינוּ תורת חיים. וכן נאמר (תהלים י"ח) תורת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, שהתורה הקדושה משיבה את הנפש ומצילה אותה מבחינת מיתה ונפילה.

אנו עומדים בעיצומם של ימי בין המצרים. כשאנו חשים את הסתר ויובשים על חורבן שני הבתים שבהם פסקו מאיתנו מדרגות עין רואה ואזן שומעת. עלינו ללחוץ בכל כוחנו בעונת שנתנו לנו. עלינו לזכור שכל פעם ששמו פותחים ספר קדוש ולומדים בו, אנו לא רק קוראים וחוככים, אלא מתחברים ממש אל נשמות הצדיקים, המתחברים ואל קדושת השם יתברך הגנוזה בתוך האותיות. נחזיק אפוא בלימוד התורה במסירות ובטהרה, ומתוך ההתחברות לאור המאיר בספר נוכח שוב לפתיחת העיניים והאזניים, בהתגלות השכינה בבניין בית המקדש השלישי במהרה בימינו.

אש של תורה - הכוח המטהר שחושף את הנשמה

הסולם המוצב ארצה

כל יהודי נושא בקרבו נשמה טהורה, חלק אלוה ממעל, הכלולה משבע המידות הקדושות. מקור מחצבתה של הנשמה הוא מתחת כיסא הכבוד, ומשם היא מאירה לאדם גם ברדתו אל העולם השפל והחומרי. חכמי החז"ן מלמדים כי עיקר הנשמה שרייה תדיר בעולמות העליונים. ורק הארה מועטת ממנה משתלשלת ויורדת לתוך גוף האדם, וזאת במטרה כפולה, למשוך ולהביא אותו בחזרה אל שורשו, ולקדש את החומר עצמו. מתפקידו של האדם לשאוף בכל ימי חייו להגביה את עצמו בכוח נשמתו עד לשמי מרום, בבחינת סֶלֶם מִצָּב אֶרֶצָה וְרָאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׁמִימָה (בראשית כ"ב). כל מחשבה, דיבור ומעשה שהאדם פועל בעבודת בוראו, מהדהדים למרחקים וממשיכים קדושה לכל חלקי נשמתו בכל העולמות. נמצת ששמי נשמתו מתגבר ומאיר בעליונים דווקא מכוח עבודתו ויגיעתו כאן בעולם התחתונים.

המידות הפחותות וסוד ההיטהרות

אולם, מטבע בריאותו של האדם, הוא נוטה על עצמו גם מידות פחותות שיוסדן בנפש הבהמית שבו. כוחות אלו נמשכים אחר תאוות העולם הזה, מכבידים על הלב, והם המכסות על אור הקדושה הפנימי ומונעים ממנו לפרוץ החוצה. נשאלת אפוא השאלה, מה יעשה האדם כדי לחיות את עצמו בעולמות העליונים למרות כובד החומר, שחיקת השגרה והטבע המסתיר המושך תמיד מטה.

על כך בא הכתוב בפרשתו (במדבר לא. כג) ומלמדנו יסוד עצום לחיים, כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וְטָהַר. נשמות האדם החצובה מעליונים היא כאש הלהבת שומעת, ויכולת מקורה הוא מאש חיותו אשר יבא באש, הרי שהדרך היחידה לזכרה, ללכדה ולהאיר בה אורה, אינה על ידי מלחמות ישירות בחושך, אלא רק כאשר תעבירו באש וְטָהַר.

לשרוף את הקליפות בלהט הלימוד

כיצד מעבירים את מידות הנפש וכיצד מפעילים את אורו כור היתוך רוחני, הלא זה נעשה על ידי כוחה העצום של התורה הקדושה הנמשלת לאש (כמבאר בחזקוני ז. א.), כפי שנאמר (ירמיה כב. כט) הֲלֹא כֹה דָּבַרְתִּי בְּאֵשׁ נֶאֱמָר ה' כֹּשֶׁם שִׁבְכוּם הָאֵשׁ הַגִּשְׁמִית לְחִדּוֹר לְעֻמָּק הַמַּחְבֵּת וּלְהַפְלִיט כָּל מִינֵי זִוְהָמָה הַבְּלוּיִם בְּכָלֵם עַד שֶׁהֵם מְבַרְקִים בְּנִיקּוּנָם, כִּי הִיא פְּעוּלַת הַתּוֹרָה בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם. כאשר האדם אינו לומד רק מן השפה ולחוץ, אלא מייגע את מוחו ומחשבתו בלהט ובחמימות ולחץ, דברי התורה הופכים באש. כוח אש התורה מפליט ושוף את כל הרע שנדבק ונבלע בו במרוצת הזמן, ומטהר אף את גופו הנשמי שיחדל מלהסתיר את אור הנשמה.

בכוח עסק התורה מזדככת הנפש ויכול האדם לתקן את מידותיו, להעביר את הכעס והגאווה, ולהשיב אל המוטב ואל הענווה. אז הוא זוכה למצוא מטמוניות טובות בנפשו כמאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קט יח) גַּל עֵינִי וְאֶבְטֶיָה נְפִלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. או אז יבוא האדם לאותה מדרגה עליונה שעליה אמרו חז"ל (יומא פ. יא) פלוני שלמד תורה, ראו כמה נאים דרכיו וכמה מתוקנים מעשיו. אדם כזה מאיר את סביבתו כולה, ועליו הכתוב אמר (ישעיה מט. א) וְיִאֲמָרוּ לִי עֲבָדֶי אֵתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּרַךְ אֶתְּפָאֵר, שמתפארים בו הן בעולם הזה והן בהשפעתו הכבירה בעולמות העליונים.

הוראה למעשה:

כשאנו חשים לעיתים כבדות, עצבות, או כשאנו רואים שמידה לא טובה כמו כעס, קפידה או עצלות משתלשלת עלינו ומכבה את שמחת החיים שלנו, אל לנו לפתול לילאש או להילחם מלחמות אבודות מול היצר. התרופה האמיתית והיעילה ביותר היא הכניסה אל תוך האש המטהרת. ניקח פסק זמן משאון היום, נפתח גמרא משנינו או חומש, ונשיקע אפילו דקות ספורות של יגיעה והתעמקות בדברי תורה מתוך ספרו טהור להיטהר. נלמד מתוך התלהבות, חיות וקול, ואש התורה כבר תעשה את פועלה המסורה, תשרוף מזליה את החסמים, תאיר את נשמתו מכפנים ותרומם את מעלתו לקדושה ולשלווה.

בְּצֵל אֲמוּנָה

המשך מעמוד קודם

היו נענים בבת קול מן השמיים, כפי שמבואר בגמרא (יומא ט, ב) שמשמטו נביאים האחרונים חגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מ ישראל, ועדיין היו משתמשים בבת קול. מתוך שמיעת בת הקול היו הצדיקים מדריכים את בני ישראל בדרך הישר.

ימי הגלות והחיבור באמצעות התורה

ועתה, בעונותינו הרבים שחרב בית מקדשו, הסתלקה מעמנו גם מדרגה זו של שמיעת בת קול, ואין לנו שיר אלא התורה הזאת העומדת לנו בכל הזמנים. הקדוש ברוך הוא אינו מניח אותנו לחילה וחס, כהבטחת הפסוק (תהלים צד. ד) כִּי לֹא יִשָּׁח ה' עַמּוֹ וְיִקְלָאוּ לֹא יִעֻב. לפיכך השאיר לנו שריר איתן, שעל ידי עסק התורה אנו זוכים להיות מקושרים לאבינו שבשמים ולדעת את המעשה אשר יעשו.

ידוע היסוד כי כל הכתב בספרים הקדושים אצור בתוכו את פנימיות ושורש קדושתו של המחברים. בבחינת הוא ה'ה אומר, שהיה אומר ומכניס את עצם מהותו אל תוך דבריו הקדושים, על דרך שאמרו חז"ל (שבת קה. א) על המילה אֶנְכִי שהיא ראשי תיבות אֵנָּה נְפִשִׁי כְּתִיבַת יְהוּכָן. הרה"ק מברסלב ע"ה בספרו ליקוטי מוהר"ן (חלק א' תורה קע) מבאר כי על ידי הכתב יכול הצדיק האמת להכיר את הנפש ופנימיות הנפש של הכותב ואת שורש אמונתו, שהרי הכותב נותן נפשו ופנימיותו בתוך הכתב. ואם בבשר ודם כך, הרי שהתורה הקדושה שהיא מעשי ידי הבורא יתעלה, טמון וגנוז בה כוח קדושתו ממש. על ידי הלימוד בתורה ובספרים הקדושים, זוכה האדם להתחבר לציור המקדש לאבינו שבשמים וממלא יס לו שייכות של ממש גם למדרגת און שומעת שהייתה בבית המקדש השני, וגם למדרגת עין רואה שהייתה בבית המקדש הראשון.

דע מה למעלה ממך באספקלריית הדורות

לאור יסוד זה, פירש הרמק"ל המגיד מקו"ץ ע"ה בספרו עבודת ישראל את דברי המשנה באבות ד' ע"ה לְמַעְלָה מִמֶּךָּ עֵין רֹאֶה וְאֵזֶן שׁוֹמֵעַת וְכָל מִנְשֵׁיךָ בְּסֵפֶר נִכְשָׁבִים. המשנה רומזת לשלוש התקופות הללו בקשר של ישראל עם קונו. 'דע מה למעלה ממך' - כלומר, הסתכל מה היה בימים קדמונים ועל ידי זה תדע מהי הדרך הטובה שכל מה האדם וישוב בתו. 'עין רואה' - רומז לבית ראשון שבו ראו את האורים ותומים וידעו את העתידות באמצעות העין הרואה. 'ואזן שומעת' - רומז לבית שני שבו פסק האורים ותומים ושמעו בת קול. ולבסוף מתחמת המשנה ואמרת 'וכל מעשיך בספר נכתבים' - כלומר שגם עכשיו בימי הגלות, על ידי התורה הכתובה בספר אנו זוכים לאותה הארה עליונה של